

tempus; hodie totos se Deo consecrant et intra paucos dies vili cuidam creaturæ turpiter se mancipant. Cum ad penitentiae tribunal se sistunt, nil iis humiliter, nil Deo sacratius; mox ab hoc tribunali ad loca se conferentes, in quibus peccare consueverunt, mox insurgunt adversus Dominum et adversus Christum ejus. Cum tempus sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti suscipiendi instat, totos se Deo pluries offerunt; et cum a sacra hac mensa recesserunt, Deo se subtrahunt, ut omnes affectus suos, ac seipsos mundo et vanitati dedant. Hi quidem stulti censendi, qui cum lunam in capite habeant, sicuti luna mutantur: *stultus ut luna mutatur*. Maria autem lunam sub pedibus habuit; *luna sub pedibus ejus*: quia lunæ dominata, nil prorsus ejus mutabilitatis et inconstantiae extitit particeps; quin contra, constanti proposito totam sive in vita, sive in morte, se Deo in perpetuum obtulit. Hoc distare videtur inter Mariæ et aliorum quamplurium oblationem, quod discriminis inter glaciem et crystallum reperitur; sicut enim glacies, calore illam invadente, in labilem aquam facile resolvitur; crystallus vero, licet plurimum incalescat, soliditatem suam retinet, nec in labilem aquam per sui resolutionem exit; ita et oblationes quas Deo plerique hominum faciunt, frigidae, fluxæ, labiles et transitoriae sunt, ac veluti glacies facile resolvuntur: oblatio vero Mariæ pura, firma et stabilis mansit sicut crystallus: non enim ad tempus sed in perpetuum Deo se obtulit. Miramini hanc Mariæ oblationem, simulque Deo, instar immaculatæ hujus Virginis, vosmetipsos offerte; vos et omnia vestra offerte Deo, a quo vos et omnia habetis: *da omnia ei, qui omnia donavit* (S. Greg. Nazianz. *orat.* 16). Ad hanc Deo oblationem perficiendam innumeræ vos movere debent rationes; præcipue vero merces magna, quæ dabitur in cælo his, qui se Deo obtulerunt in hoc sæculo; semper enim Deus dona largitur multo majora et pretiosiora iis, quæ ipsi offeruntur. Sicut *rex Salomon dedit reginæ Sabæ cuncta, quæ voluit et quæ postulavit et multo plura quam attulerat ad eum* (Paral. 9); ita et Christus, verus Salomon, magna donat in cælo iis qui parva ei offerunt in hac vita: ideo vos et vestra, quæ parva sunt, offerte Deo cum Maria

et instar illius, non solum prompte et totaliter, verum etiam constanter et irrevocabiliter Deo vos dedicate. In corde suo dicat quisque Deo: o Domine, *tuus sum ego*, meque totum tuum esse cupio; o Domine, cum totus a te sim, me totum tibi reddo, meque totum tibi offero oblatione perpetua, nec a firmo hoc proposito quidquam me movebit. Veniant adversum me terrificæ dæmoniorum legiones, insurgat adversum me infesta caro, accedat mundus, si velit; nec dæmonum savitia, nec mundi malitia, nec carnis illecebæ a meo me proposito movebunt: *non movebor in æternum* (Psal. 14). Si hujusmodi vestra sit oblatio, acceptabilis Deo erit, ejusque merces copiosa erit in cælis. *Amen.*

DE SANCTA CATHARINA

CONCIO UNICA.

Omnis gloria filia regis ab intus (Psal. 44).

Fidelium cordibus internam aliquam dulcedinem et delectationem infundere videtur hodierna festivitas; plerique enim interno quodam afflicturno gaudio, memoriam celebrantes illustris illius filia, quæ de seipsa, de mundo, de idololatria, de philosophis et de tyrannis gloriose triumphavit, ut Christo virginum sponso totaliter adhaereret. De incomparabili virgine Catharina loquor; cujus natale solum fuit urbs Alexandria, in qua a parentibus nobilitate magna fulgentibus orta et juxta exitiosas mundi leges educata, altissima et inscrutabili Dei providentia, quasi e medio Babylonis educta est, et ad Christi fidem vocata; cujus fidei præcepta adeo perfecte calluit, et cui tam firmiter adhæsit, ut de ea coram imperatoribus adversus philosophos gentiles doctissime disputaverit, ac pro ea generosissime, etiam

cum propriae vitae discrimine, decertaverit. Si omnia quae in praecleara hac virgine laudabilia habentur lustrare et hic adducere vellem, orationis meae nullus unquam esset finis; ideo ut brevitati consulam, eam laudare, ejusque encomium contexere intendendo ex his solummodo quae ipsi sunt propria, seu ex his quae a se habet et non ab aliis, quaeve illam intus et coram Deo laudabilem et commendabilem efficiunt: *omnis gloria filiae regis ab intus. Ave.*

Externa bona quae possedit sancta virgo Catharina, laudum ejus amplam et uberem materiam nobis subministrare possent, cum fuerit nobilissima, ditissima et pulcherrima: *nobilissima* quidem, quoniam patrem habuit regni Cypri monarcham: *ditissima*, quia moriens ipsius pater illam regni et bonorum suorum haereditatem instituit: *pulcherrima* tandem fuit et ideo ab imperatoris filio in sponsam desiderata et expetita (Vinc. Ferr. ser. de *S. Cathar.*). Haec et alia exteriora bona, quibus praefulsit sancta Catharina, amplam laudum segetem oratori profano praebent: verum quid majus et laude dignius in sacra hac virgine videt orator christianus, bona scilicet interna, seu bona illa, quae a se et a suis meritis habet, a quibus bonis illa potissimum laude digna efficitur: *omnis gloria filiae regis ab intus*. Ista autem bona sunt subtilis et solida ejus scientia, eximia et nivea ejus puritas, praecleara et invincibilis ejus constantia: Catharina enim fuit filia, virgo et martyr. Fuit 1. *filia* doctissima; 2. *virgo* purissima; 3. *martyr* constantissima. En tres internos gloriae titulos, quibus sancta Catharina illustratur; *omnis gloria filiae regis ab intus*. Ecce itidem tres hujus concionis partes.

I PARS.

S. Catharina fuit filia doctissima.

Sicut de Archimedis sphaera acute dixit Cassiodorus, quod *esset parva machina, sed gravis totius mundi*, ita et de Catharina dicendum videtur quod esset parva et juvenis filia, at subtilioribus et eminentioribus gravis scientiis, tum studio multo comparatis, tum ipsi a Deo mirabiliter infusis. Hoc noverunt qui eam de altissimis fidei mysteriis disserentem audierunt, qui omnes eam doctissimam confessi sunt, tantaque extitit ejus scientia, ut ab ea 1. imperator fuerit attonitus; 2. philosophi fuerint convicti; 3. infideles ad catholicam fidem conversi.

1. Non latebat Maximinum imperatorem Catharinam esse doctissimam; quin contra de mirabili ejus scientia certior factus, non unicum, aut alterum, simul quinquaginta peritissimos et celeberrimos advocavit philosophos, ut cum ea de religione disputarent. Superbia autem inflati, Catharinam contemnebant illi philosophi, dicentes, quod tot sapientes pro re tam parvi momenti otiose compellarentur atque hoc existimandum negotium non tot doctorum, verum unius ex eorum discipulis. Catharina, divinitus edocta et Spiritu Sancto afflata ita de idolorum vanitate et de religionis catholicae veritate coram imperatore et tota civitate locuta est, ut audiens eam imperator obstupuerit et mirum in modum attonitus evaserit. Praecclare dixit sanctus Leo, *quod ubi Deus magister est, cito discitur quod docetur* (hom. de *Pentec.*). Catharina enim, quae studiis magnam sibi scientiam comparaverat, hoc casu Deum magistrum habuit, tantaque a Deo ipsi subito infusa est scientia, ut mox sapientioribus sapientior sit effecta: a Deo enim edocta, stultitiam eorum qui idolis mutis et insensibilibus incensa adolent, clarissime demonstravit; idololatriam esse quid vanum, superstitiosum, impium et cultui veri Dei contrarium evidentissimis et fortissimis rationibus probavit; ac religionis christianae veritatem, majesta-

tem et sanctitatem ita propalavit, ut miraretur, obstupesceret vel potius turbaretur imperator, videns, quod tam eminens et profunda sapientia ex adolescentulæ illius ore procederet. Igitur tanta extitit Catharinæ scientia, ut attonitus manserit imperator; *tanta etiam ejus extitit scientia, ut ea victi et totaliter convicti fuerint philosophi.*

2. Imperator, omnis expertus consilii et jam de felici hujus negotii eventu dubitans, philosophos ad certandum concitavit; qui omnes ad conflictum se accingunt; et nunc surgit unus, ut adversus Catharinam argumentetur; nunc in medium prodit alius, qui se sapienter arbitrat; jam iste, jam ille sua deponit argumenta; Catharina tanta facilitate et dexteritate nodos eorum solvit, tantaque majestate et rationum fortitudine loquitur, ut tandem famosi quinquaginta illi philosophi coram toto cœtu arma posuerint, seque victos unanimiter confessi sint. Unde in virgine Catharina impleta apparuit illa Christi Salvatoris promissio: *ego dabo vobis os et sapientiam, cui non poterunt resistere et contradicere omnes adversarii vestri* (Luc. 21, 15). Tantam enim sapientiam Deus intellectui S. Catharinæ infudit, ut quinquaginta fortissimi ejus adversarii ei nullatenus resistere poterint, et se convictos palam fateri cogerentur. De virga Aaronis in sacris codicibus fertur, quod virgas sapientum et magorum Ægypti adversus Moysen coram Pharaone disceptantium devoraverit. Similiter scientia Christi per os Catharinæ effusa falsam et inanem philosophorum gentilium doctrinam coram imperatore ita devoravit, ut tota eorum scientia evanuerit et quasi in instanti totaliter perditam fuerit; quibus in adjunctis adimpletum est illud Dei oraculum: *perdam sapientiam sapientium* (1 Cor. 1, 10); ita enim tunc perditam et quasi annihilatam fuit horum philosophorum sapientia, ut totaliter convicti, quasi obtulerint: *tacebant ut muti* (Vinc. Ferr.). Urgebat eos imperator, et ira concitatus, ad eos clamabat: ubi nunc scientia vestra? non a multo tempore vos audivi dicentes, vel minimum ex vestris discipulis de hac adolescentula posse triumphare; triumphate nunc vosmetipsi de illa; loquimini jam vos magistri et doctores; vincite Catharinam, si va-

leatis, eamque ad desciscendum a sua religione et ad nostram amplectendam solidis rationibus cogite. Hoc sane fecissent, si potuissent; at contra per Catharinam victi et convicti, nil ultra habebant quod loquerentur, ac quasi muti hærebant; et ideo Catharinam victricem agnoscentes, ad ejus pedes prostrati ad catholicam religionem se converterunt. O insignem Catharinæ de tot doctissimis philosophis victoriam! O miram ejus scientiam, qua tot sapientes victos novimus! *Deinde tanta etiam ejus extitit scientia, ut ea multi infideles ad fidem converterentur.*

3. Philosophorum, theologorum et rethorum scientiam habuit Catharina. Habuit quidem scientiam philosophorum, quia fortissimis et solidissimis rationibus naturalibus probavit unicum esse Deum, qui fecit cœlum et terram; et clare demonstravit, idola, quæ venerabantur infideles, haud esse veros deos, verum inania simulacra. Habuit etiam scientiam theologorum, quia quidquid magis abstrusum de sanctissima Trinitate, de Verbi incarnatione et de aliis mysteriis divinis elucidant theologi, ipsa profundissime penetravit et coram augustissimo cœtu clare explicavit. Habuit tandem scientiam, vel potius artem rethorum, quia cum finis rethoricæ sit, persuadere dicendo, ipsa, quod dicebat, auditoribus suis perfectissime suasit. Persuasit enim quinquaginta philosophis, ut relicta vana et futili sua secta, christianæ religioni nomen darent; quod et ipsi perfecerunt, et ideo ad mortem damnati sunt. Idem suasit sancta Catharina imperatrici, Maximi imperatoris uxori: idem et persuasit Porphyrio, belli duci: idem suasit ducentis militibus et aliis innumeris Gentilibus, qui audientes divina verba, quæ ex virginis hujus ore fluebant, ad Deum conversi et martyrio coronati sunt. O mirandam et efficacem Catharinæ rethoricam! O crelestem ejus scientiam, qua infideles ad veram Christi fidem convertit! Cœlestis quidem et divina extitit ejus scientia. Si enim, ut ait sanctus Dionysius; *divinissimum est, operari salutem animarum*, divinissima dicenda Catharinæ doctrina, quæ animarum multarum conversionem et salutem operata est: divina enim ejus scientia non solum philosophi, imperatrix et ducenti milites, etiam alii quamplurimi

infideles ad catholicam fidem vocati et ad Deum conversi perhibentur. Si ergo de Samaritanæ conversione dicat sanctus Cyrillus, quod arte sua Christus eam dæmoni furatus sit: *meretricem deprædatus est*; dicendum similiter de Catharina, quod ita eminens et divina extiterit ejus doctrina, ut per eam dæmoni deprædata sit quinquaginta ex sapientioribus totius orbis viris, imperatricem, belli ducem, multos milites et innumeros alios infideles, quos omnes ad christianam fidem convertit. Ecce filiam vere doctissimam; *quæ fuit etiam virgo purissima.*

II PARS.

S. Catharina fuit virgo purissima.

Ipsa virginitas puritatem dicit, nec potest esse virgo, quin pura sit: minima enim impuritas et corruptio voluntaria virginitatem tollit, facitque ut virgo esse desinat, quæ virgo erat. Licet autem omnes virgines magna debeant puritate fulgere, aliæ tamen aliis habentur puriores, ab omni corporis et animi immunditia remotiores, inter quas non ultimum locum tenet virgo Catharina, quam purissimam se servasse auspicor 1. *annulo*, quo subharravit eam Christus; 2. *lacte*, quod ex amputato ejus capite fluxit; 3. *angelis*, qui eam sepelierunt.

1. Deus tanti facit virginitatem, ut optimos in quovis hominum genere hac virtute florere voluerit. Ut enim ait sanctus Hieronymus, *inter homines optimus Christus, hic virgo fuit; inter mulieres optima Maria, hæc virgo fuit; inter Apostolos Paulus per excellentiam Apostolus dicitur et virgo hic fuit; inter martyres Stephanus et Laurentius virgines extitere; inter prophetas Joannes Baptista virgo fuit; inter Evangelistas Joannes virgo fuit; inter confessores Martinus, Antonius, Basilus virgines fuerunt.* Sicut autem Deus optimos in quovis hominum genere virginitate florere voluit, ita et inter ipsas virgines Christus aliquas adnotavit eminentiori fulgentiores puritate, cum quibus speciale quoddam fœdus iniiit.

Sic cum Maria virginum purissima et regina tantum iniiit fœdus, ut illam in matrem sumperit, ejusque Filius esso voluerit. Sic cum nonnullis aliis purissimis virginibus tanto fœdere jungi voluit, ut quasi puritate earum captus, illas signo externo desponsaverit, et in signum externum suæ desponsationis eis annulum sponsalium dederit. Quod specialiter accidisse fertur Catharinæ virgini Alexandrinæ, quam Christus desponsavit, præbens ei annulum, quem ipsa ut sacri pignus amoris omnibus vitæ suæ diebus religiose servavit. Hoc sane fuit signum amoris Christi erga virginem Catharinam; et hoc fuit etiam signum maximæ puritatis, qua Catharina fulgebat: non enim externum hoc fœderis signum ei Christus dedisset, nisi ipsa virgo purissima fuisset. Verum est, quod omnes sanctæ virgines sponsæ dicantur Christi Salvatoris, qui ut immaculatus virginum sponsus, *pascitur inter lilia* virginitatis. Certum est etiam, quod sicut terrenus sponsus huic, quam in sponsam sumit, dicit: *accipio te in meam*; ita Christus cuilibet ex sacris virginibus intus dicat: *accipio te in meam*: unde quælibet virgo sacra dicere potest: *sponsus meus mihi et ego illi*, quia sponsæ illæ spirituali fœdere ita Christo junguntur, ut Christus illis et illæ Christo sint. Igitur etsi omnes virgines Christus in sponsas sumat, et cum omnibus fœdus ineat, specialiori tamen modo Catharinam desponsare, et cum ea solemniori fœdere jungi voluit: fulgentissima enim puritate eam rententem videns, eam majore quadam cum solemnitate spiritualiter desponsavit, et in desponsationis signum, ei annulum tradidit, quem ipsa in signum iniiit fœderis toto vitæ suo tempore studiose servavit. Catharina ergo fuit virgo purissima, cum eam Christus annulo subharraverit; *fuit etiam virgo purissima, cum ex amputato ejus capite purissimum lac manaverit.*

2. Sicut Christus tanta puritate enituit, ut nulla in eo vel minima macula extiterit, ita tanta Catharina præstitit puritate, ut nullam in virginitate sua maculam passa sit. Unde, teste sancto Vincentio Ferrerio, sanctæ virgini Catharinæ diceret potuisset Christus; *tota pulchra es amica mea, tota pulchra es et macula non est in te.* Ut autem Christus maximam hanc Ca-

tharinæ puritatem manifestaret, voluit, ut ex amputato ejus capite candidum et innocens lac loco sanguinis efflueret: *cum decollata fuit Catharina, fluxit lac pro sanguine in signum virginitalis*. Unde de Catharina dici potest, quod fuerint *mel et lac sub lingua ejus*: sub lingua enim ejus fuit mel sacræ doctrinæ et divinæ ejusdam eloquentiæ, qua innumeris hominibus suavit, ut idolis abrenunciantes, unum Deum cœli et terræ conditorem colerent. Sub lingua ejus latuit etiam lac, quod gladius detexit, cum caput ejus resecurit: ex capite enim ejus lac manare voluit Christus, ut notum fieret, tam perfecta eam puritate nitere, ut nullam unquam in virginitalis sua maculam passa fuerit. Præclare adnotavit sanctus Gregorius Nyssenus, hanc inter lac et alios liquores haberi differentiam, quod alii objecta sibi opposita repræsentent, non autem lac: *vere in lacte observatum est, solum inter liquida hanc proprietatem habere, quod in eo nullius rei simulacrum aut similitudo conspiciatur*. Aqua v. gr. alicujus fluminis, vel alicujus stagni repræsentat arbores, rupes et alia, quæ in ejus littore stant: repræsentat et homines, equos, sues, nec non alia quævis animalia, quæ in ejus littore incedunt, vel aliud agunt: lac vero non repræsentat objecta, quæ ipsi opponuntur: in eo non videntur species equi, suis, vel alterius ejusque objecti impuri. Proinde voluit Christus ex amputato Catharinæ capite fluere lactis abundantiam, ut manifestaret, tantam fuisse hujus virginis puritatem, quod in ea nulla immunditiæ et impuritatis species unquam visa sit. O quam pura censenda virgo Catharina! ejus puritatem auspicamur ex lacte, quod ex capite ejus manavit: *ac etiam ex angelis, qui corpus ejus sepelierunt*.

3. Puritatem tanti faciebat hæc virgo sacra, ut Deum enixe rogaverit, quod post mortem corpus suum, ne quidem videretur ab impuris illis hominibus, qui in eam amore impuro exarserant. Exaudita est virginis oratio; nam mox ut spiritum Deo reddidit, corpus ejus in montem Sinai ab angelis fuit delatum, ibique ab illis honorifice sepultum: *angeli visibiliter corpus ejus per æera detulerunt in montem Sinai et ibi fabricato sepulchro angelicis manibus honorifice sepelierunt*. Angelicum

videbatur sanctæ Catharinæ corpus ratione puritatis angelicæ, qua pollebat; ideo non ab immundis hominibus, verum ab angelis, Deo sic disponente, in summitate montis Sinai sepeliri meruit. Cum diem obiit dives ille epulo, qui voluptatibus et peccatis multis deditus erat, a malis angelis, seu a daemonibus et immundis spiritibus sepultus est in inferno; e contra sancta Catharina, quæ corporis voluptates nesciebat et quæ erat virgo purissima, a bonis angelis in summitate montis Sinai, sic volente Deo, sepulta est. Sicut angeli sancto Clementi, viro puritatis amatissimo, ediculum marmorum in templi forma et arcam lapideam fabricarunt; sicut etiam angeli sanctissimæ et purissimæ virginis Agathæ sepulchrum dederunt, et ejus sepulchrum epitaphio ei appenso condecorarunt, ita angeli sanctæ Catharinæ pulchritudinem admirantes, eamque inter virgines purissimam conspicientes, sepulchrum ei parare voluerunt, corpus ejus ad illud detulerunt, angelicis hymnodiis ejus exequias celebrarunt, eamque solemnî pompa sepelierunt. Miramini sanctæ Catharinæ puritatem, quem quidem maximam auspicamur sive ab annulo quo eam Christus subarrhavit et a lacte quod ab amputato ejus capite fluxit, sive etiam ab angelis, qui corpus ejus sepulture mandarunt. Eadem autem sancta Catharina virgo purissima *fuit etiam martyr constantissima*.

III PARS.

Sancta Catharina fuit martyr constantissima.

Nullus est martyr, cujus constantia nostris digna non sit laudibus: omnes enim fortes fuere in bello, nec martyrii palmam obtinuissent, nisi constantes permansissent. Hodie specialiter demiror sanctæ Catharinæ constantiam; constantissima enim extitit, ejusque constantia enituit contra imperatorem, contra tormenta et contra mortem: 1. *contra imperatorem*, cui fortiter restitit; 2. *contra tormenta*, quibus nunquam cessit; 3. *contra mortem*, quam nullo modo expavit.

1. Si vir constans *nulli cedit, nec minis concutitur, nec donis corrumpitur, nec circumvenitur dolis* (S. Bern. ep. 230 ad Pisan.), constantissima sane consenda Catharina respectu imperatoris, cui nunquam cessit, nec minis ejus concuti potuit, nec donis corrumpi, nec dolis circumveniri. Primo Catharina minis aggressus est imperator; spirans enim minarum dixit ei, quod si religionem christianam non abnegaret et idola non adoraret, omnibus quæ excogitare possit suppliciiis eam torqueri juberet; his minis nil prorsus concussa virgo, quin contra eandem parvipendens, imperatori dixit: *quæcumque tormenta potes excogitare, ne differas; quia carnem et sanguinem meum Christo offerre desidero*. A minis ad promissa deinde declinavit imperator et qui antea minas intendebat, jam promittit virgini, quod si propositum mutare, voluntati quæ acquiescere velit, eam ad gloriæ et honoris culmen sublimabit; neque his promissis flecti et corrumpi potuit; quin contra, omnia promissa et oblata respuens, imperatori respondit: *desine talia offerre, quia ea accipere scelus esset*. A minis et promissis ad dolos transit imperator, omnibusque, quos excogitare potuit, dolis et artibus eam decipere et supplantare conatus est; nec etiam his omnibus dolis et fraudibus circumveniri potuit virgo; quin contra imperatori dixit: *depone imperator fictionem tuam, nec imiteris dolum vulpis* (Surius.). Constantissima ergo mansit Catharina adversus imperatorem, cum ei nunquam cesserit, ac minis promissis et dolis ejus constanter resistit. Aspidis, Basilisci, Leonis et Draconis naturam induisse et speciem sumpsisse videtur Maximinus imperator respectu sanctæ Catharinæ. *Aspis* fuit, seu serpens veneno plenus, qui aures et cor suum obturavit, ne sanctissimæ hujus virginis sapientiam audiret et ne celesti ejus eloquentia ad veri Dei cultum adduceretur. *Basilisci* speciem induit, quia instar serpentis, qui basiliscus dicitur, caput corona redimitur gerebat et venenum exitiosissimum undequaque spirabat. *Leo* apparuit, Leonisque formam et speciem sumpsit; furore enim rugiit, tormentis tormenta adjiciens et crudeli adinventione novas semper tormentorum species adversus

Catharinam excogitans. *Draco* extitit, qui *misit ex ore suo post mulierem aquam, tanquam flumen* (Apoc. 11): evomit enim contra virginem Catharinam flumen aquæ, seu malitiæ, quæ eam absorbere arbitrabatur. Jamvero quæcumque formam induerit Maximinus, ei constanter resistit Catharina et de eo triumphavit; ac super hanc aspitem et basilicam ambulavit, huncque Leonem et Draconem conculcavit: ideo depingi solet Catharina, imperatoris caput pedibus conculcans, ut indicetur, quod imperatori constanter resistit, quodque de illo triumphaverit. Catharina vero constantissima contra imperatorem, cui resistit, *constantissima etiam stetit contra tormenta, quibus non cessit*.

2. Sicut de sancto Stephano ait Augustinus, quod *suppliciiis non cessit, sed pro persecutoribus intercessit*, ita de sancta Catharina dicendum, quod tanta generositate et constantia pro Christi fide decertaverit, ut suppliciiis nullis cesserit nec ad declinandum a fide Catholica adduci potuerit. Fuit primo bonum nervis toto corpore cæsa et dilaniata, ita ut sanguinis rivuli profluerent; non huic tormento cessit virgo. Fuit deinde intra tetrum carcerem duodecim diebus clausa, totoque hoc tempore absque alimentis relicta, ut fame periret; nec huic cessit supplicio. Ingeniosa postea crudelitate aptata sunt quatuor rotæ crebris et acutis circumseptæ gladiis, ac ita dispositæ, ut sacrum virginis corpus ab iis in varias partes crudeliter frangeretur et dissecaretur, nisi Deus tunc illud miraculose præservasset; neque etiam huic et aliis quibusque suppliciiis cessit virgo. O mirandam virginis et martyris hujus constantiam! Sicut Christus, qui in mundo licitis gaudiis et voluptatibus frui poterat, pati et dira pro salute nostre perferre libere elegit, ac *proposito sibi gaudio sustinuit crucem* (Hebr. 12), ita Catharina, utpote terreni regis filia, mundi gaudiis et deliciis frui poterat, si voluisset; ipsa vero pro Christi Salvatoris amore dira quæque pati præelegit. Jam ei ab Imperatore offeruntur honores, divitiæ, omnisque generis voluptates et jam ab eodem dirissima et crudelissima ei indicuntur tormenta. Elige, virgo sacra, ad quodcumque volueris extende

manum tuam; en ex una parte honores, divitiæ et omnia mundi oblectamenta: en ex altera parte flagella, rotæ et alia crudelitatis instrumenta ad te torquendum paratas; elige quod voveris. Elegit quidem virgo invictissima, elegit sapienter, ac præelegit crucem et supplicia, quæ tanta constantia pertulit, ut iis nunquam cesserit, nec ad declinandum a fide cogi poterit. Itaque Catharina fuit martyr constantissima contra tormenta, quibus nunquam cessit: *fuit etiam martyr constantissima contra mortem, quam nullo modo timuit.*

3. Mors suam habet rethoricam, qua iis, qui pro Christo mori se præparant, sæpe suadet, ut a Christi fide desciscant. Hæc rethorica, ut advertit Chrysostomus, usa est mors, ut Paulo apostolo Christum negare suaderet. *Mors*, inquit aureus ille orator, *Paulo dicebat intus, quod Christum negare deberet, quia eum negans, nullam injuriam nullumque illi malum inferebat; et tamen hoc faciendo ipse vitam in tuto ponebat. Quod si contra Christum non negaret, sed illum constanter confiteretur, per hoc Christus majorem non acquireret gloriam et ipse in manifesto poneretur discrimine perdendi vitam.* O quam potest hujusmodi mortis rethorica ad concutienda constantissimorum quorumque hominum corda! hæc tamen mortis rethorica Paulum decipere et ad Christum negandum inducere non potuit. *Mors ei non persuasit, quod Christum negaret* (S. Chrysost.); quin contra constantissime semper dixit Paulus, se etiam cum vitæ discrimine et per mortem glorificaturum Christum: *magnificabitur Christus in corpore meo, sive per vitam, sive per mortem* (Phil. 1, 20). Eadem haud dubie rethorica usa est mors, ut Catharinæ a Christo deficere et ad imperatoris voluntatem declinare suaderet: eadem quidem, aut similia mors adversus Catharinam adduxit argumenta. Et, ut ait sanctus Vincentius Ferrerius, Maximinus argumentatus est adversus illam per locum *a timore mortis*; cum mors sit omnium terribilium terribilissimum, credebatur imperator, quod Catharinæ proponendo mortem subeundam, nisi Christum negaret, ipsa perterrita, statim Christum negaret; virgo christiana mortem non

timuit, quin potius pro Christo mori ambivit. Unde, ut subdit sanctus Vincentius Ferrerius, ipsa argumento sumpto *a timore mortis* (ibid.), respondit per perseverantiam et gratias agens Deo. Non timet mortem Catharina, imo constanter illam ambit; non timet mortem, imo gratias agit Deo, eo quod pro ejus gloria cito mori contingat; non timet mortem, quinimo summo affectu desiderat, ut sponso suo Christo frui valeat. O magnam hujus virginis constantiam! Ecce martyrem vere constantem. Miramini nunc scientiam hujus filie, puritatem hujus virginis et constantiam hujus martyris. Miramini, inquam, Catharinæ scientiam, et si quæ in vobis sit scientia, ea non ad vanitatem, verum ad Dei gloria utimini. Qui enim Deum sciunt et Deum non honorant, insipientes et stulti dicendi, magnamque sibi damnationem acquirunt. Quapropter si quæ in vobis habeatur scientia, eam ad Dei gloriam insumite, sicut sancta Catharina, quæ omni sua scientia ad Deum glorificandum incubuit. Dein sanctissimæ hujus virginis puritatem saltem aliquo modo imitamini. Alia est puritas conjugatorum, alia viduarum et alia virginum. *Primum* sanctus Augustinus comparat puritati stellarum; *secundam* puritati lunæ; *tertiam* puritati solis. Si in statu conjugii sitis, tenete puritatem huic statui convenientem, castitatem conjugalem religiose servate. Si in statu viduitatis vivatis, continentiam, quæ est puritas huic statui competens, accurate servate. Si virginitatis decus possideatis, virginitatem æstimate, virginitatem colite, et si vocet vos Deus ad eam toto vitæ vestræ tempore servandam, ambite puritatem illam, quæ solis puritatem æmulatur, et omni solitudine pretiosum hunc thesaurum custodite. Imitanda tandem sanctæ Catharinæ constantia. Si Catharina aliquamdiu solum in fide et bonis operibus perseverasset, æternam beatitudinem haud fuisset consecuta; sed quia constans fuit usque ad mortem, accepit coronam vitæ. Similiter parum vobis proderit a peccato per penitentiam surgere, et aliquamdiu bonis operibus insuadere, nisi perseveretis usque ad mortem, quoniam hi solum salvantur, qui in Dei gratia et in bonis operibus perseverant usque ad ultimum vitæ terminum: *Qui perseveraverit usque*

in finem, hic salvus erit. Itaque sanctissimæ martyris Catharinæ constantiam imitami. Estote simul cum illa constantes usque ad mortem in Dei obsequio et in virtutum exercitio, et cum illa coronam gloriæ percipietis in cælo. *Amen.*

DE FIDELIBUS DEFUNCTIS

CONCIO PRIMA.

Miseremini mei, miseremini mei (Job. 19, 21).

Quæ sunt hæ gementium hominum voces, quibus nostræ hodie reverberantur aures? Qui sunt iterati illi plorantium clamores, qui e terræ visceribus egrediuntur, ut nostrum implerent auxilium? Qui sunt tristes illi accentus, qui ad usque corda nostra perveniunt, quique ea haud dubie in commiserationis lacrymas resolverent, nisi penitus insensibilia et obdurata haberemus? Nolite errare *fratres*: certum enim, quod non aliæ sint hæ voces, quam parentum vestrorum, qui in subterraneo justitiæ divinæ carcere detinentur; non alii hujusmodi clamores, quam propinquorum et amicorum vestrorum, qui in purgatorio ingemiscentes clamant et ululant, ut vos ad misericordiam flectant; non alii tandem censendi lugubres hi accentus, quam voces sanctorum quorundam et piorum virorum, qui cum in hoc sæculo plene et integre Deo non satisfecerint, gravibus addicuntur suppliciis, vosque enixe deprecantur, ut eorum miseremini, utque precibus, elemosynis, aliisque piis operibus eos a gravibus quas patiuntur pœnis eruere conemini. Audite patrem, audite matrem, audite amicos et benefactores, qui ad vos clamant de terræ centro dicentes: *miseremini mei, miseremini mei.* Ut autem ad miserandum animarum in purgatorio degentium vos allicere valeam, octo de purgatorio con-

ciones instituum, in quibus purgatorium proponam 1. ut locum tormentorum; 2. ut præcipitium horrendum; 3. ut tetrum carcerem; 4. ut fornacem accensam; 5. ut terram ærumnosam; 6. ut miseriarum lacum; 7. ut puteum amaritudinis; 8. ut baptismum acerbissimum. En octo concionum de purgatorio habendarum materiam et distributionem. Quia vero *qui in purgatorio sunt, gaudent auditu nomine Mariæ* (Dionys. Carth. de laud. Mar.), venerandum hoc audiatur nomen, ac Virginis Mariæ auxilium imploremus. *Ave.*

Tria mortuorum genera distinguit divus Augustinus, quorum alii boni sunt, alii valde mali et alii medium inter utrosque tenent: *quidem sunt valde boni, alii valde mali et alii in statu medio* (*Enchirid.* 108). Qui adeo boni sunt, ut iis nihil in hora mortis purgandum supersit, ad paradysum recta migrant, ubi Deo fruuntur, suisque meritis debitam mercedem percipient: qui vero ex hoc mundo exeuntes adeo mali inveniuntur ut lethalis cujusdam scleris sint rei, præcipites ad tartara ruunt, ubi æternum cruciabuntur; qui tandem nec valde boni, nec valde mali, seu, qui nullo quidem mortali peccato inquinantur, venialium tamen purgandorum, aut temporalium quarundam pœnarum exsolvendarum justitiæ divinæ debitores, ad tertium quemdam locum pergunt, ad purgatorium scilicet, a quo non egredientur, nisi prius totaliter justitiæ Dei fecerint satis: *non exies inde, donec reddas novissimum quadrantem* (Matth. 5). Misso primo ac secundo, de tertio dumtaxat mortuorum ordine, seu de mortuis qui in purgatorio cruciantur, jam loquimur; hi soli nostram opem implorant; hi supplices ad nos clamant, ut eorum misereamur. *Miseremini mei, miseremini mei.* Ut autem vos ad iis miserandum et subveniendum alliciam, purgatorium hodie ut *locum tormentorum* proponam, dicamque, purgatorii tormenta esse 1. gravia; 2. diuturna; 3. justa. *Sunt gravia* plus quam concipi queat; *sunt diuturna*, plus quam explicari possit; *sunt justa* et justo imposita, plus quam dici valeat. Gravitas, diuturnitas et justitia tormentorum purgatorii totam hujus concionis materiam suppediabant.